

חצי גרים מכצמר לכן וחצי גרים מכקרום כיצח תולדה ידיח
הוא ומצטרפי להרדי / דתניא אמר רבי יוסי שאל רבי יהושע
בנו של רבי עקיבא את רבי עקיבא מפני מה אמרו כראות
נגעים שנים שהן ארבע / אמר לו ואם לאו מר יאמרו אבר לו
יאמרו מכקרום ולמעלה טמא / ומסיד ההיכל ולמעלה טמא /
ומצטרפין זה עז / אמר לו לומר לך כל כהן שאינו בקי כהן
וכשמותיהן אינו רואה את הנגעים / ומגלן דבחרת לבכור טפי
אמר אביי דכתיב ואם בחרת לבנה היא / היא לבנה ואין אחרת
לבנה / ולא מטמא בחרת לבנה ותולדתה לא דמתחזיא דעמקא
לבכשרא / דכתיב ומראה עמוס מן העור / ותניא כמראה חמר
העמוקה מן הצל / ושאת ותולדותיה לא מטמא אלא מתחזיא
גבוהה מן כוליה כשרא / דתניא שאת אין שאת אלא גבוהה /

וכן הוא אובר על כל הנבעות הנשאות / ומגלן דאית לר
תולדה / דכתיב ולשאת ולספחת ולבחרת / ותניא אין ספחת לא
טפילה / וכן הוא אומר ספחני מא אל אחת הכהנות / אשכחן
תולדה לשאת / תולדה לבחרת מגלן / אמר רבי ירמיה נאמר
לבנה כשאת / ונאמר לבנה כבחרת / מה להלן יש לה טפילה
אף כאן יש לה טפילה / תנא במתניתא השיל הכתוב לספחת
בין שאת לבחרת לומר לך כשם שיש טפילה לזו כך יש טפילה
לזו / אמר בר שאת כצמר לכן / אמר רב כימי אמר רב אשי
כצמר בקי בן יומא שמלכין אותו למלת / ואילו חתן דאיתיליד
ביה נגעא נטרינן ליה עד שמלכין ליה שבעה יומי משתת
וחדר חזי ליה כהן ומיטמא ליה / דתניא חתן שנולד בו נגע
נותנין לו ז' ימי משתה ולולביתו ולכסותו / וכן ברנא נותנין
לו ז' ימי הרגל / מאי טעמא וביים הראות בו כשר חי יטמא / בן
לכה כתיב / יש יום שאתה רואה בו ויש יום שאין אתה רואה בו / ולא
חזינן נגעים לא בשחרית ולא בין הערבים ולא בתוך הכית ולא
ביום המעון מפני שכחור נראת כזווח / ולא בערבים מפני
שעוה נראית ככהה /

ברם צריך

קריב מהו לראות הנגעים כיון דזכות
והוכח לגביה דהוא דנולד ביה נגעא
לטהוריה ולטמיה כי דינא דמי וקריב לא מוכשר / או דילמא
כיון דמראות נגעים בכהן חידוש הוא דאילו דינא מוכשר בין
כהן בין ישראל דכתיב לפני הכהנים והשופטים ואילו נגעים
לא מכשר דחמא אלא ככהן / ואי לא נמיר כהן חזי ליה מאן
דנמיר ואמר ליה לכהן אימא טמא ואומר טמא וכיון דחידוש
הוא אין לך בו אלא חידוש בלבד כהן ישראל אסור / אבל
קריב כשר / ואשכחן כמו דלענין דיקא נמי בענין ג' / ואילו נגעים
יחיד כשר / דכתיב אל אהרן הכהן או אל אחד מבניו / הילכך
כהן בעינן / קריב לית לן ביה / תש / דתניא היה רבי מאיר
אומר מה תל ועל פיהם ייחיה כל ריב וכל נגע / וכי מר דלענין
ריבים אצל נגעים / נגעים בענין כהנים דינן לא בענין כהנים /
אלא להקיש ריבים לנגעים מה נגעים כיום אף ריבים כיום /
ומה נגעים שלא בסומין דכתיב לכל מראה עיני הכהן / אף
ריבים שלא בסומין / מה ריבין שלא בקרובים שנאמר לא יכתו
אבות על בנים על פי בנים / אף נגעים שלא בקרובים / אי מח
דיבים בן אף נגעים בן / ודין הוא ממונו כן גופו לא כל שכן
תל והוכח אל אהרן הכהן / מלמד שאפילו כהן אחד רואה את
הנגעים וכן הילכתא / אימי הכי מנא דאיתיליד ביה נגעא מנא
דעמרא אומנא דכיתנא / או שתא דעמרא או שתא דכיתנא /
אימי מנא דמשא צריך לאחזיירי לכהן אי נגע טמא הוא
מטמא ליה כהן דכתיב והכגד כי יהיה בו נגע צרעת ככגד צמר
או בכגד פשתים וכתביב או בשתי או בערב והיה חנני ידקרק או
שאלות

הטמא נפתח הטהור נסתם הטהור נפתח הטמא / והני מילי
היכא דפסק דודא איסתתם ליה / היכא דלא פסק הא לא
איסתתם / הלכתא כמאן כרב ואכלי / תש / דאמר ליה
רבינא לרב אשי / אמר לי רב שמן בסכרין איקלע מר
זוטרא לאתרין ודרש הלכתא כרב לחומרא לאחר שלשים
ושלשה יום אבל לא לקולא לאחר שבועה והלכתא כותיה דלוי
לחומרא / רב אשי אמר הלכתא כותיה דרב בין לקולא בין
לחומרא / דרש מרימר הלכתא כותיה דרב בין לקולא בין
לחומרא והלכתא כותיה דרב בין לקולא בין לחומרא וכן
הלכתא /

אשה כי תוריע

פז שאלתא
דאילו איתתא דמפלא
נפלא בזימנא קמית' והדר
מיעברא וילידא ההוא ברא
דילידא מיוזיב למיתן הסלעים לכהן ולענין ככורר נוטל פי
שנים /

ברם צריך

אילו איתתא דאיעברא בנין ובעידן
מילדא נפק פרתא דחד מינייהו
ואחיתא ביה חיתא סימנא והדר על נפק חבריה ולכסוף נפק
ההוא דאחת ביה חיתא סימנא לענין פטר דחם מיוזיב
למיתן הסלעים לכהן דהא נפק אפותיה ברישא לענין פי
שנים מיוזיב / מי אמרי בהכרת פנים תלה דחמא שנאמר
בית הכבוד בן השנואה כיכר לתת לופי שנים / והאי נמי אית
ליה הכר פנים / או דילמא כיון דעל נפק חבריה כוליה הילכך
ההוא נפק כוליה חזי בכור / תש / דאמר ריש לקיש
פרדת דנפק בכל מקום חוץ מנהלה / ורבי יוחנן אמר אפי'
נהלה כיון דנפק פרדת אפי' על גב דעל נפק חבריה נוטל
פי שנים ההוא דנפק פרדת ברישא וכן הלכתא /

שאלתא

דאילו טבח ששקל כשר ושקל עמו מחנות
ונתן לישראל וטבח כהן לישול מתנות עם מי
יש לו דין עם הטבח או עם ישראל / שנו חכמים לקח דומנו
במשקל נותן לכהן ומנכר לו מן הדמים / אמר רב זו ששנו
חכמים מנכר לו מן הדמים כששקל ישראל לעצמו / אבל
שקל טבח ונתן לו הדין עם הטבח וכן הלכתא /

פרשת מצורע

פח שאלתא
דאילו מאן דמיתיליד ביה
נגעא צריך לאחזיירי לכהן
אי נגע טמא הוא מטמא
ליה ושומא נגעים שומא יוצאה מגופו הוא / ואסור לאכול
בתרומת חוצה לארץ / דאמר שמואל אין תרומת חוצה לארץ
אסורה אלא כמי שטומאה יוצאת עליו מגופו / והני מילי
באכילה / אבל בנגיעה לית לן בה / ואי נגע טהור הוא משהו
ליה כהן שנאמר אדם כי יתור כעור בשור וגו' / והי מינייהו
טמאין והי מינייהו טהורין / כרתנן מראות נגעים שנים שהן
ארבע / בהרת עזה כשל / שניית לה כסיד ההיכל / שאת כצמר
לבנה / שנייה לה בקרום ביצה / וכי מיתיליד ביה שיעור כמר
מטמא כגרים / והיכא דאיכא חצי גרים מהאיך דעוה כשלג וחצי
גרים מהאיך דכסיד ההיכל תולדת ידיה הוא ומצטרפי להרדי /

שנכנס לבית טהור טמאנו אי אמרת בשלמא מוחלטת היננו דאיתקש למת אלא אי אמר מוסרת אמאי איתקש למת? שאני התם דאמר קרא ושרף את הבגד, אפילו בשעת שריפה קריה בגד, ודאמי כמאן דאיתיה?

ברם צריך מוחלמחליץ ביה יבמה, מי אמרינן כיון דלשיפה קאים כל העומד לשריפה כשרוף דמי, הילכך לאו מבעל הוא וליתא לחליצה או דילמא כיון דלענין טומאה אמרינן כמאן דאיתיה דמי, דמן דנגע ביה מטמא ליה ולא אמרינן כשרוף דמי, אפרו טהור הוא לענין חליצה נמי יליפין ליה מטומאה ואם תל יליפין ליה מטומאה, סבירא של עיר הנדחת מהו? מי יליפין ליה מנגעים דאע"ג דלשריפה קאים אמרינן כמאן דאיתיה דמי, או דילמא מנגעים לא יליפין שאני נגעים דאחבר ביה דחמא, תש, דאם רבא הילכתא אחד סנדל מוסגר ואחד סנדל מוחלט, ואחד סנדל של עיר הנדחת ולאו לא תחלוץ, ואם הלצה הלצתה כשרה אחד סנדל של תקרובת עז היכא דעביד תירד בכך, כגון אבנים של מרקוליס, והא ענין זרקא משתברת תיכא, דאמר מר שבר מקל בפניה חייב נאסרת, זרק מקל בפניה חייב ואינה נאסרת כגון שקיעה מתחלה לכך, אחד סנדל של עיר הנדחת, ושל זקן העשוי לכבודו, לא תחלוץ, ואם הלצה הלצתה כשרה של זקן העשוי לכבודו, ושל תקרובת עז משהו ולא עכו"ל הילוכה של עיר הנדחת מטום דלשריפה קאי כמו דשרוף דמי, אלמא מוחלט כיון דלענין טומאתו אמרינן כמאן דאיתיה דמי, דהא גלי דחמא והבגד לענין חליצה נמי אמרינן כמאן דאיתיה דמי, של עיר הנדחת אמרינן כמאן דשרוף דמי, כיון דלשריפה קאי לא יליפין מנגעים, דהא אחברו ביה ונכנס במלייתיה דתאי, אינמי אוקמה אליישא.

אינמי ברם צריך כלי עור רכין הא קא אמרינן דבני כיבוס נינהו ואסיר לכסכוסינהו קשין בני כיבוס נינהו ואסיר לכסכונין, אי לא בני כיבוס נינהו ומותר לכסכסן, אמרינן קשין מכסכסן, דחייף להו מיהוץ במיא דאריך להו מירץ במיאי, דהוה ליה כסכוס, מ'פגל הא קא אמרינן דפליגי אחרים ותנא קמא הלכתא מאי הלכתא כתנא קמא דאמר קשין ככלי עץ ושאר מינין רבו, דגרדיו לירא להו דאם חטאת וכשבת שרי ל'מחפיהו ושרי ל'מרכיהו דהא לא בני כיבוס נינהו, או דילמא הלכתא כאחרים דאמרינן בני כיבוס נינהו ונבדקין חטאת בעי מחפיהו ומרכיהו וכשבת אסור למחפיהו ולמרכיהו, תש, דרש רבא מותר לכסס את המנעל אמר ליה רב פפא לרבא, והאמר רב חייא בר אשי שכשוכי אין כסכוסי לא, ולא קא משני ליה רבא הא בקשים הא ברכין ודר אוקים רבא אמורא עליה ודרש כיבוס אסור, שכשוכי מותר, ולא קא מפליגי בין קשין בין רכין, אלמא הלכתא כאחרים, אינמי, אילו מאן דמיתיליד ליה נגעא בביתיה צריך למיכר לזון ומתי מיהויה, דכתי' ונתתי נגע צרעת בבית ארץ אחוזתכם וכתוב וכו' אשר לו הבית, ונתתי לבמה לי, כדתינא ונתתי נגע צרעת ככשורה הוא להן, שיהו הנגע' באים עליהם, דברי רבי יהודה, ר' שמואל אומר פרט לנגעי אונסין, ונתיב בני אונסין נינהו ואם אינן עניין לביתם תבהו ענין לאדם, מאי הוא, דאי אכיל אוכל ומשקה דמיתיה ליה נגע לא מיטמא, איני והא תניא אדם כי יהיה בעורו כשור מן הדירפור ואילך מיטמא, והלא דין הוא נאמר טמא בזבובא טמא בנגעים מה כשטימא בזבוב לא טימא אלא מן הדירפור ואילך וכתוב כי יהיה זב כשורו אף כשטימא בנגעיפולא שטימא מן הדירפור ואילך לא אסר

אמרת

אדם, ואפילו שלש על שלש דצמר או דפשתן בטמא בנגעים דתניא בגד אין לי אלא בגד ג' על ג' מינין תל והבגד כי יהיה בו נגע צרעת, ושאר מינין כגון צמר גפנים צמר גמלים צמר ארנבת ונצח של עזים, השירים והכלך והסריקון אין מיטמא בנגעי, דכתי' צמר ופשתים צמר ופשתים למעושי שאר מינין בין שלש על שלש בין בגד גדול, וכי חזי ליה כהן מסגר ליה ז'ומין, דכתיב וחסגיו שבעה ימים, וכי חזי ליה ביום ופשה לירי ממאי, דהואי טפי מחליט לירי ובעי למישרפה לכוליה מנא מנל דכתיב וראר את הנגע ביום השביעי ודבע ליה שריף ליה דכתיב ואי לא פשה בעי חוריה ברשותא דכהן דכתיב וצה הכהן וככסו את אשר בו הנגע, ואי מככסין ליה מככסין ליה בשבעה סמנין, דאמר רב נחמן אמר רבא בר אבור דס חטאת ומראות נגעים צריכין שכער סמנין וחדר מסגר ליה שבעה ימים שנית, אי לא חזיתיה אי מיוקידה או מסומקיה, אף על גב דלא פשה בעי שריפה ואי חזיתיה בשביעי לתככוסת קרע ליה להווא נגעא וכוליה בגד טהור הוא, ומהיכא יליפין לה דעור בר כיבוס הוא והיכא דאייזוס ליה מיר אסיר ליה לחוריה במיא כשכתא, דתנן לענין דס חטאת אחד הבגד ואחד השק ואחד העור טעון כיבוס, ואמרינן עור בר כיבוס הוא, ורמב"ם היתה עליו לשלש מקבחה כסמרטוט היתה על של עור נותנין עליה מים עד שתכלה, אמר אביי לא קשיא הא דבין וזהא אחרים, מאן אחרים רבי מאיר היא, דתניא לענין דס חטאת הבגד והשק מככסין הכלי והעור מגדרן, ואחרים אומרים הבגד והשק והעור מככסין, והכלי מגדרו, והא אמר רבי חייא בר אשי זמנין סניאין הוה קאימא קמיה דרב ואייזוס ליה נעליה בשבת ושכשו ליה במים כרכנן אלמא עור לאו בר כיבוס הוא, והא כתיב בנגעים אוכל כלי, העור אשר תכנס וסר מהם הנגע, לא אמר רבא ברכין כוליה עלמא לא פליגי דבני כיבוס נינהו, אלא כי פליגי בקשין ואחד הבגד ואחד השק ואחד העור ברכין, ודברי הכל דבני חייא בר אשי בקשין וכתנא קמא כרכת בנגעים אשר תכנס, ומוקים לה תנא קמא ברכין והדר אמר רבא לא מילתא הוא דאמר ליקום וליבא ליה קריא ברכין כתיבת אי לא עסקין ככלי אוכלוסמוס חבא ממדינת הים ויאם דחמא אשר תכנס הדר אמר רבא לגבי צרעת כוליה דכ' נינהו אידי מנציה מתלדה מפחת ליה צרעת משוייין לה רך, אלא איקשיא לי הא קשיא לי הני כרים וכסתות רכין אינן, ותני בותנן עליהם עד שתכלה, אלא אמר רבא כל כיבוס דלית לירא כיבוס לא כיבוס הוא כר' חייא בר אשי שכשוכי אין כסכוסי לא אי ברכין ובדברי הכל, אי בקשין כאחרים, אם כן אפילו דבגד נמי יתן עליה מים עד שתכלה, ולא לכסס בגד שרייתו היא ככוסו, רבא לטעמיה, דאמר רבא זרק סודר למים חייב זרק זרע פשתן למים חייב, בשלמא סודר דקא עכור כיבוס אלא זרק זרע פשתן למים, מאי טעמא אילימא משום דקרח והוה ליה בזויעה אפילו כל זרעים נמי לא משום דשרי וירא ומדבק הוה ליה כליישא, דרש רבא מותר לכסס מנעל בשבת, אל רב פפא לרבא, והא אמר רב חייא בר אשי שכשוכי אין כסכוסי לא, הדר אוקים רבא אמורא עליה ודרש דברים שאמרו ל'פניכם טעות הן בידי, ברם כך אמרו שכשוכי אין כסכוסי לא, והא רבא לבתר דאמרה הכי סברו, וסנדל מוחלט אע"ג דלשרפה קאי טמא מטמא, ולא אמרינן כמאן דשרוף דמי, דתניא מטלת שיש בה שלש על שלש אע"ג שאין ברכיז כיון שנכנס רוכה לבית טהור טמאתו, מאי לאו מוחלטת לא מוסגרת אי הוי אקמא סיפא הוי בה כמה זתים כגון

דכתיב וצוה הכהן ופנו את הבית / תנא הוא כנס מבין שאינו
שלו יבא כהן ויפרע ממנו / על צרות העין דכתיב ונא אשר לו
הבית / תנא מי שידור ביתו ביתו לו / איני / והאמר עיניו בר
סיסין למה נסמכה פרשת בגדי כהונה לפרש קרבנות / לומר לך
מה קרבנות מכפרים אף בגדי כהונה מכפרין / כהנת מכפרת
על שפיכות דמים / דכתיב וישכלו את הכהנת כדם / מכנסם
מכפרים על גילוי עריות / וכן הוא אומר ועשה להם מכנסי בד
לכסות כשר ערורי / מצנפת מכפרת על גסות הרוח / כדרכי
חנינא דאר חנינא אמר הקב"ה ודבר שכנכוה ויכפר על כעשה
גבוה / אבנט מכפר על הדור הדור הלב על היכא דאיתיר / חשן
מכפר על הדיקין שנ' וקשית חשן משפט / אפר מכפר על עץ
דכתיב אין אפור ותפרים / מעיל מכפר על לשון הרע / אמר
הקב"ה הוא דבר שבקול / דכפר על מעשה קול / ציצ' מכפר על
עזות מצח / כתיב הכא וזה על מצח אהרן / וכתיב התם ומצח
אשה וזה היה לך / לא קשיא הא דאחני ממעשיו / והא דלא
אחני ממעשיו / אחני ממעשיו אתו נגעי עליה / לא אחני ממעשיו
לא אתו נגעים עליה / מעיל מכפר / איני והא אר סימון אר
יהושע בן לוי שני דברים לא מצינו להם כפרה בקרבנו / ומצינו
להם כפרה בדבר אחר / שפיכות דמים ולשון הרע / שפיכות דמ'
בעגלה ערופה / ולשון הרע בקטורת / דתניב חנינא למדנו
קטרת שבכפרת על לשון הרע / דכתיב ונתן את הקטרת על
האש / ותנא רבי לישמעאל על מר הקטרת מכפרת על לשון
הרע אמר הכהן יאמר שכחשי ויכפר על מעשרי כחשיו /
קשיא שפיכות דמים על שפיכות דמים / אשכחיה דמים לא
קשיא / הא דידע מאן קטליה / והא דלא ידע מאן קטליה / ידע
מאן קטליה בר קטלא הוא / במיד אפילו לא אתרוביה רבנן /
לשון הרע אלשון הרע נמי לא קשיא הא כבינעה הא כפרהסא /
איבעי תימא הא דאחני מעשר הא דלא אחני מעשה / בעא
מיניה רב ושמואל בר אלנב מרבי חנינא בר גוד ואמרו לה רב
ושמואל בר אלנב חתניה דרבי חנינא מרבי חנינא ואמרי לה
בר' יהושע בן לוי / מה בשתנה מצורע שאמרה תורה בדר ישוב
אמ' ליה הוא הפריש בין איש לאשתו / לפיכך אמרה תורה בדר
ישוב / ואר' יהושע בן לוי מצורע שאמרה תורה יבא צפרים
לטהרו / הוא עשה מעשה פטיט לפיכך אמרה תורה יבא קרבן
פטיט / וכן לטהרת בתים צפרים ועץ ארז ואזוב ושני תולעת /
ותנן צפרים תרויהו מהד מינא בעו לאיתויביהו וזה ליתיה חד
מהד מינא חד מהד מינא / דתנאי צפרים / מיעוט צפרים / שמים
מהתל' שמים / שיוו שוות / ומבין שאע"פ שאינן שוות כשיות
תל' ציפור צפור / ריבה / והא שתי מבעיא לי שמים ולא ארבע
ההוא דכתיב אחת אחת / וההוא דשחט להטביל האיך חייב
בדמיה / שחוטה אסורה באכילה והך דטביל ביר' / ומדי ביר'
ומסלה לה שריא / דתנאי כל צפור שהורה תאכלו / לרבות את
המשתלחת / וזה אשר תאכלו מהם לרבות את השחוטה / אמר
רבא איפוך אנא / לא אמר דתורה שחט לתקלה / ואסור
השחוטה אפי' בהנאח ואי מקדש בה אשה לא תפשו בה קדושי /
דתנן המקדש בעדלרר ויכלאי הכרם וכשור דנסקל ובעגלר'
ערופה ובצפרי מצורע ובשעיר הנזיר ופטר חמור ובשר בחלב
ובחולין שנשחטו בעזרה אינה מקודשת /

ברם צריך

צפורי מצורע מאימתי נאסרין משעת
שחיטה או משעת לקיחה / מי אמרינן
משעת לקיחה איקציי להו / למעותיהו והורי להו כקדש
ואיתסרו להו / אבל משולחת דאיתעבד לה מצוה אמ' רחמנא
תשתי או דילמא הכי לאו מקדש קדוש / ובשחיטה הוא
דמתסר דקא מתעבד מצוה / תש' / דאיתמר צפורי מצורע
אתר ליתא לתת רוח * דעת - אתר ליתא לתת רוח

אמרת בזב שכן אינו מיטמא כאונם / תאמר בנגעים שטמא
באונם תל אדם כי יהיה / מן הריכוז ואילך / למימרא דנגעים
מטמאים כאונם / אמר רבא פרש לנגעי / אונסין לאו לאפוקי
אונס דאוכל ומשקה / לא / אלא פרש לנגעי / רוחות דמטמא
ליה רוח רערי / ודהוא לאובר ונתתי הוא רב פא אמר פרש
לנגעי כשפים / ומיקמיה דליתירי כחן למחזיה לבייתא בפני
ליה דלא לישמן דת' צוה הכהן ופנו את הבית / וירושלים אינה
מיטמאת בנגעי / דתנאי / בית ארץ אחותכם / אחותכם מיטמא
בנגעים ואין ירושלים מיטמא בנגעים / ובית שאן בו ארבע
אמ' על ארבע אמות פטור מן המזוזה וכן המעקה ואינו מטמא
בנגעים / ואמרי לימא ר' חייא דאמ' נבי סוכה כעין ארבע אמות
על ארבע אמות / דאירבנן כיון דלגבי סוכה אמרין סוכה הוא
אמ' דלא הוה ר' אמות על ר' אמות הכא נמי בית הוא לא / אפי'
תיבא רבנן עד כאן / לא קא אמרו רבנן לא נבי סוכה / דלשבעה
הוא דעבידא אבל בית דלמידא ביה תירימא הוא דעביד /
ואפי' רבנן מודו דבציר מד' אמר לא ידיר איניש ולא מיקרי בית /
עליה ויציע מיטמן בנגעים אי לא /

ברם צריך

מי אמרין מיקרי בית ומיטמא או דלמא
לא מיקרי בית ולא מיטמא / מיפלג פליג' ובה רבי מאיר ורבנן
לענין נדרים / דתנן הנודר מן הבית מותר בעליה / דברי רבי
מאיר וחכמים אומ' עליה בכלל הבית לענין נגעים מאי תיבעי
לך להיבן / תיבעי לך לר' מאיר נדרים בנגעים / או דילמא בית
יתירא כתיב לרבויה עליה / תבעי לך להיבן נגעים כנדרים
או דלמא בית ארץ כתיב לאפוקי עליה / תש' / דתנאי בית בית
לרבות את העליה בבית לרבות את היציע ואמר רב חסדא הא
מני רבי מאיר הוא / דאמר לרבויה לענין נדרים לאו בכלל בית /
ואיצטרך לרבויה לענין נגעים / דאי רבנן למה לי לרבויה הא
אמרי עליה בכלל בית / אמר אבוי אפילו תימא רבנן איצטרך
סלק דע' אמניא בבית ארץ כתיב בית המחנך לאר' עליה לא
קא משמע לן / אימני אילו דאיתיליד ביה נגעא וטהר מנגעה
צריך לכהן וטהורה כהן בצפורים ובקץ ארז ואזוב ושני תולעת /
דכתיב וצוה הכהן ולקח למטהר שני צפרים חיות ומני ליה
שבעה יומי דכתי' וישכ מחוץ לאהל' שבעת ימים / והנך שבעת
יומי אסור בתשמיש המטה דכתי' וישכ מחוץ לאהל' / ואין אהל'
אלא אשתו / וכן הוא אומר שובו לכם לאהליכם / שבעת ימים /
שבעת ימים כפירו ולא שבעת ימי חלוטו דכתי' ר' מאיר בר' יהודה
ר' יהודה אומר קו לימי חלוטו שהוא טמא / אמר ר' חייא אמרתי
לפני' למדתנו רבינו יותם בן עזריא שחט חלוטו והיה עיבורו /
אמ' לו אף אני כך אמרתי / מאי טעמא עוזה כמה מלך חמשים
ושתים / ונתננע בעשרים ושבע לירבעם / וירבעם עוזה כמה מלך
כאחד הוה נתננע עשרים ושש שני' / ויותם כי שכין עוזה ומלך
איהו בר כמה שנין הוה בר עשרין וחמש הוה עיבורו אימת
בעשרים ושבע אישתכח דעיבורו כימי חלוטו / ור' יוסי בר' יהודה
אמ' לך לא מתחלת שנה דעיבורה אתננע אישתכח דעיבורה
מקמי הכי הוה / אר' שמואל בר נחמני אר' יונתן על ז' דברי נגעים
באין על לשון הרע / ועל שפיכות דמ' / ועל שבועת שוא / ועל
גילוי עריות / ועל גסות הרוח / ועל הגזל / ועל צרות העין / על
לשון הרע דכתי' ותדבר מרים ואהרן במשה / וכתי' ויפן אהרן אל
מרים והנזיר מצורעת / וכתי' בלטיב בכתר וגו' / על שפיכות
דמים / דכתי' לא יכרת מבית יואב זכ ומצורע / על שבועת שוא
דכתי' ויאמר נעמן והוא וקח ככר' / ואין הוא לא שבועה ש'
ושמעה קול אלה / וכתבי' וצרת נעמן תרבה בך וכו' / על
גילוי עריות דכתיב וינגע את פרעה / על גסות הרוח דכתיב
וכחצתו גברת לבו / וכתיב והוצרת זרחה במצוה / על הגזל

מאימתי נאסרין' ר' יוחנן אמר מטעת שחיטה' רבן שמעון בן גמליאל אומר מטעת לקיחה' והלכתא כרבי יוחנן דאמר רבא הלכתא כרבי שמעון בן לקיש בדגי תלת ותולא'

זאת תהיה

פט שאילתא

דמיחבב דביה ישראל למיפדש מנשיהון סמוך לעידינא דקביעא להו דחוייא דם בדה' דכתיב והזהרתם את בני ישראל בשמאותם' אר' יאשיה' מיכאן אזהרה לבני ישראל שיפדש כל בשותיהן סמוך לזכותן' ואר' יוחנן משום רבי שמעון בן יוחאי בן שאינו פורש מאשתו סמוך לזכותה אפי' הוין לה בני' כבני אהרן דנפישא זכותיהו מתים' דכתי' והזרתם את בני ישראל משמאותם' וכתיב והזרה בנדתה והזב את זבוננו' וכת' בתריה אחרימות שני בני אהרן' ואר' חייא בר אבא אר' יוחנן כל הפורש מאשתו סמוך לזכותה הוין לה בנים זכרים' שנ' ולהבדיל בין הטמא ובין הטהור' וסמך ליה אשה כי תזרע וילדה זכר ר"ל אפי' הוין לה בני' שבורים הלכה בישראל שנ' ולהבדיל בין הקדש ובין החול'.

וסמך ליה ולהורות את בני ישראל' ואר' חייא בר אבא אר' יוחנן כל המבדיל על היין במוצאי שבת הוין ליה בנין דכרין' שנ' ולהבדיל בין הקדש ובין החול' וסמך ליה אשה כי תזרע' אר' בנימן בן יפת אר' אלעזר כל המקדש עצמו כשעת תשמיש הוין ליה בנים זכרים שנ' והתקדשתם והייתם קדושים' וסמך ליה אשה כי תזרע' אר' בנימן בר אמי אשה מתעברת לא סמוך לזכותה שנ' הן כעין חורלתי ור' יוחנן אפי' לטבילתא שנ' וכרסת ייחמתי אמי' מאי משכב דהאי הטא לישנא דרבינו הוא דכתיב תחטאני באזוב ואשה' וסמך לזכות כמה מתבעי למיפדש מינ' אר' אבא עונה' מאי עונה לאו עונה יתירה אלא אותה עונת דרגילא דחדיא' כה' דתנן היתה לזכרת להיות רואה עם הנץ החמה אינה אסורה לא עם הנץ החמה' ר' יהודה אומר כל חלי'לה שלה' והא תנא ליהודה אומר כל היום שלה' לא קשיא כאן בתחלת ימימא וכאן בסוף ליליא' היתה רגילה דחוייא בסוף ליליא' מאורתא אסירא לגבדא כוליה ליליא' הלך ליליא' ולא חזת טריא לגבדא' רגילה דחוייא בתחלת ימימא כוליה ליליא' שרייה' מטת תחלת ימימא ולא חוייא אסירה כוליה יומא' וכן סוף יומא ותחלת ליליא' אלא עונה דאמר רבנן לא שניא הויא דחויית בתחלת עונה אסורה כולה עונה' ולא שניא הויא דחוייא בסוף עונה אסורה כולה עונה' ואפי' הלכתא כר' יהוד' אשה שיש לה ווסת והגיע זמנה ולא בדקה

ברם צריך

מהו בימי עיבורה ובימי מינקותא לא תבעי לך דרביה מסורקין ולא חיישין דתנן רבי מאיר אומר' אם היתה כבחה' והגיעה שעת ווסתה' ולא בדקה טהורה' שהחזירה מסלקת את הדמי' הכא נמי בימי עיבורה ובימי מינקותא דמיה מסורקין וטהורה היא' כי תיכע' לך שלא בזמן עיבורה שלא בזמן מינקותה' ווסתות דאורייתא אינן ואמר' ונדאי מי הווא חוייא' או דילמ' ווסתות דרבנן אינן ומיחש חיישא ובעיא בדקה ואי לא בדק טהור ואי משום והזרתם אסמכתא בעלמא הוא' מיתבא תנן הגיע זמן ווסתה' ולא בדקה טמאה' רבי מאיר אומר' אם הגיע שעת ווסתה כבחה' ולא בדקה טהור' שהחזירה מסלקת את הרבים כולה' ר' מאיר דקא תני עלה ופליגי רבנן עליה או דילמ' דרבי הכל היא' תש' דאיתמר אשה שיש לה ווסת והגיע שעת ווסתה' ולא בדקה' אפי' רב בדקה וסעא טמא טמא' טהור טהור' ושמאלא אפי' שדקה וסעא טהור טמא' שאורח בזמנו בא' כלום כהא קא מילגי דמר סבר ווסתות

דאורייתא' ומר סבר ווסתו דרבנן אר' זירא' ל' ווסתות דאורייתא ולא קשיא כאן שדקה עצמ' בשעת ווסתה וכאן שדקה עצמה לאחר ווסתה' רב נחמן בר יצחק אמר' כהא קא מפליגי דמר סבר ווסתות דאורייתא' ומר סבר ווסתות דרבנן' וכדכר נחמן בר יצחק סביר' לן דבתרא הוא' ואפי' אבוי כתנאי' דר' אלעזר טמאה נידה ור' אבהו' תבדוק והני תנאי' כהני תנאי' ר' אבהו' אס' היתה כבחה' והגיע שעת ווסת' ולא בדקה טהורה והילכת' כוותיה דר' זעירי' דקאמר לירי' כרבנן וכרבי יהושע ושמאלא אמר' כר' מאיר וכרבי אלעזר וקיימא לן הלכתא כוותיה דרב בן לקיאל בין לחומר'

זאת תהיה

צ שאילתא

דאלו מן דבעי למיכל לחמא צריך למימשא ידיה ברישא והדר ניכול' ואפי' דאכל חולין' דתנן נוטלי' ידים לחולין' ולבעשר ולהרומה' הקודש משבילין מנא הני מילי דכתיב' כל אשר יגע בו הזב וידיו לא שטף במים וטמא' ותנאי' אר' אלעזר בן ערך מיכאן סמכו חכמים לנשילת ידים לחולין' מן התורה' אפי' ליה לרב נחמן האי בנוגע בו הזב הוא דכתי' אמר' ליה אטו בנוגע בזב כי שטף ידיו במים מימיהן אלא' הכי אמר אחר שלא שטף ידיו טמאות זמאן דמזולזל בנשילת ידים בר נידוי הוא דאמר ר' לבל' בלד' מקומות' כד מבדילין על כבוד הרב' וכולם שנינו במשנתנו' אר' אלעזר היכן שנינו אמר' ליה לבי תשכח נפק דק ואשכח תלת' והוא מינייהו המזולזל בנשילת ידים' דתנא' רב הורא' ה' שעקביה נחנך שאין עזרה נעלית על כל אדם בישראל' ברכמ' וביראת הטא עקביה בן מהללאל' ואת מי נידו את אלעזר בן הגר שפיקפק בנשילת ידים ונידוהו וזמנו' וכשמת שלחו ב' והניחו אפי' גדולה' על ארוננו ללכוד' שכל המתנדר וזמנו' בנידו ב' סוקלי' ארוננו' וכל המזולזל בנשילת ידיו' סוף בא לירי' עניות' דאמר רבסי' ואבוי' לה כמבמתיתאנא' לזכרים מביאין את האדם לירי' עניות' המשתין מים לפניו' מטהו ערום' והמזולזל בנשילת ידים ומי שאשתו מקללתו' בפניו' המשתין מים לפניו' מטהו' הכי נמי פניו כלפי' מטהו' על גבי קרקע' אבל מהדר אפי' מטהו' ובמנא לית לן כה' המזולזל בנשילת ידים לא אמרן אלא דזמני' משי' וזמנין' לא משי' אבל משי' ולא משי' לית לן כה' וזמני' משי' ומקללתו' בפניו' אמר' רבא' על יסקי' תכשיטה' והני מילי' לנהמא אבל לפירי' אר' ר' אבהו' שטפן' ידיו' צריך' ונדאי' מדעס' דטיבולו' במשקין' צריך' נשילת ידים' דאמר רבי אלעזר אמר' רבי הושעיא' כל שטיבולו' במשקין' צריך' נשילת ידים' ולא משינן' אלא ממנא' כדתנן בכל הכלים נוטלין' ידים אפילו בכלי' גללי' כלי' אבנים' כלי' אדמ' אבל לא כלים' ולא בשולי' המחץ' ולא במנופת' כלי' ולא יתן לחבירו' כחפניו' מ'ט אסמכין' רבנן אמי' חטאת' אינמי' אקדוש' ידים' ורגלים' דמקדש' כדכתבי' אין נוטלין ואין מקדישין ואין מוין' מי חטאת' לא מכלי' והיא דאדיל' על יד' הנזהר' וליכא מנא כהדי' למשקל' לממשא' ידיה' לא לישקול' מנא' בחדי' ידיה' ולמשיא' לאידך ידיה' לא למשכינהו' תרתייהו' כהנראה' דהוה ליה הטבילה'.

ברם צריך

אילו היכא דאיכא משיכאל' דמיא מהו למישך אינמי' ידיה' ביה' וממשא' אינמי' אוכל' מחמת מאכל' צריך' נשילת ידים' אי לא כיון דהוא בידיה' לא אכיל' לא צריך' נשילת ידים' או דילמא' זימנין' דלא מיתאכיל' ליה אומצא' מעיל' ליה בידיה' ואישתכח' דאכיל' בלא נשילת ידים' אינמי' מאכיל' לחבירו' והוא אינו אוכל' צריך' נשילת ידים' אי לא כיון דלא' אכיל' לא צרי' או דילמ' זימני' דמשתלי' ומקרי' ושרי' ידיה' לפומית' אחר' לימודי' יהדות' ורח' דעת - www.daat.ac.il

מאיר מחייב בכסוי וחכמי פוטרין ואיסתבר ליה טעמיה דרבי
שבטון בכמו הדרס דכתיב ואכל לאפוקיה בין עוף שמים ובין
טורפה דלאו כני אכילה נכחו והלכתא כרבי שמעון

אחרי מות

צב שאילתא

דמחייב דבי ישראל לכפרש
מחלכא ובדבא שני חקת
עולם לדתניכ כל חלב וגו'

ואמרו רבנן טכחא דלא בדק בסימנין אכור לאכול משחיטתו
דאמר רב יהודא אמר שמואל טכח צרי שיכור כסימני אחר שחיטה
טכח מופחר דאשתכח בתורה תרכא

ברם צריך

מעכרינן ליה אילא אסתיב צלום כיון
דאחשיא רבים לאלתר מעכרינן ליה מיהו שיעוריה בכמח
בכזית או ככשעורה ברך שמה דקודש ברי הוא תנו רבנן
סכין שיש בה פנימות הרבה נידונת כמגירה אין בה לא פנימח
אחת אונת פסולה מסוכסכת כשיה חזקי דמי אונת וחזקי
דמי מסוכסכת אונת משני צדין מסוכסכת מצד אחד כמי
שנא אונת דפסולה דחד מורשה מחליש וחד מורשר בוע
מסוכסכת נמי הורפא מחליש קולפא בוע כגון דקיימ פנימח
ארישא דסכינא סוף כוף כי אזלא מחלשא וכי אתא בועא
והלכת כגון שהולך ולא הביא אל הונא מר כריה דרב נחמיה
לרב אשי אמרת לנו משמיה דרבא בסוכסכת פסולה והא תניא
מסוכסכת כשרה אל לא קשיא כאן שהולך והביא כאן שהולך
ולא הביא אל רב אחא כריה דרב אשי הרפא כסאסא מאי
אל מאן יתיב לן מכשיריה וניכול במערא בדקי בששטא
בנהרעא בדקי במיא רב אחא בר יעקב כדק בחוש השערה
רב ששת בדקי ארישא דלישנא בסורא אמרי ביטרא אכלר
בישרא בדקא רב פפא בדקי אטופרא ובשירא ואתרי ניסני
רב ימא אמר אטופרא ובשירא כענן אתרי ניסני לא כענן בט
בית שהישר מרווח רוח אל רבינא לרב אשי אמר לן רב סמאי
כריה דרב משרישא משמיד דאם משמיה דרבא צריך למיבדקי
אטופרא וכשרא ואתרי ניסני אל אטופרא וכשרא אמר אתרי
ניסני לא אמר מר איכא דאמרי אל אין מי הוא משמי אמרי
משמיה דרבא לא אמרי רבינא ורב אחא כריה דרב אחא הו
קיימי קמיה דרב ששת איתו ההוא סכינא לקמיהו אל רב אשי
כריה דרבא בדקא אטופרא ובשירא ואתרי ניסני אל יושר וכן
עבר רב כהנא אל הונא האי טכחא דלא אחוי סכינא מעכרינן
ליה אמר רבא ומכרינן אבישר דטרפא ולא פליגי הא דנמצאת
סכיני יפה הא דלא נמצאת סכיני יפה רבינא אמר היכא דלא
נמצאת סכיני יפה ממססין ליה אבישריה בפרתא כי חזיני
דלא ליתכשר לזבונה לגנים ההוא טכחא דלא אחוי סכיני
שמתיר רבא בר חנינא איקלע מר זוטרא ורב אשי אמר להו
בדקוה ונמצאת סכיני יפה סבר רב אשי לאוקומי אל מר זוטרא
לא ליתחש מר משום יקריה דסבא דשמתיר אל כיון שהו
פקדינן ואמר לן בדקוה שליחותיה עבדינן אמר רב הונא אמר
רב אשי חושן שחלכא אסרינן ואין חייבין עליהן כרת לזבן
שכחליא מותר ולא הוא דאיתמר לזבן שכחליא ר' רובי היא
חד ממרט ליה וחד גאים ליה דבא ממרט ליה ורב יוסף גאים
ליה אמר אביי כותיה דרב יוסף מסתברא דאמר ר' אבא אמר רב
יהודה אמר שמואל חלב שהכשר חופה אווה מותר אלמא שעל
הכסלים אמר דחמא ולא שבתוך הכסלים הכא נמי שעל הכלין
אמר דחמא ולא שבתוך הכלין גופא אמר רבא אל יהודה אמר
שמואל חלב שבתוך הכלין כעל גבו כוליא דמי ואסרי ומי אמר
שמואל

ונמצא אוכל בלא נטילת ידים תש' דאכזה דשמואל אשכחיה
לשמואל כריה דבכי אמר ליה ואמאי בכית אמר ליה מהין
רבי אמר ליה ואמאי מחייך דאמר לי לא משית ידך וספית
לינוקא אמר ליה ואמאי לא משית אמר ליה איהו אכיל ואנא
משינא אמר ליה אכור דשמואל לרבירה לא בסתיך דלא
גמירת ולא גמרת אלא מפחא מחית ליה לינוקא והלכתא
אוכל מחמת מאכיל בעי נטילת ידים מאכיל לא בעי נטילת
ידים וכן הילכתא

פרשה אחרי מות

צא שאילתא

דאילו כן דשחט חיותא
או ציפרא מחייב לכסוי
לדמיה בעפרא שני אש

איש מבית ישראל וגו' ואר זירא אמר רב השחט צריך שיתן
עפר לשטה ועפר למעלה שני ופך את דמו וכסוה בעפר
עפר לא נאמר אלא בעפר מלמד שהשחט צריך שיתן עפר
למטה ועפר למעלה ואלו מן דשחט אווין תרגולו אלע
דניצדין ועומדין אשי יצור קרינא ביה וחייב לכסו דתר אטר
יצור אין לי אלא אשר יצור ניצדין ועומדין כגון אווין
ותרנגולין מניין תל ציד מכל מקום ולמה נאמר אשר יצור ליכור
תורה דרך ארץ שלא יאכל אדם בשר אלא בהזמנה הזאת
דלא לפסיד איניש ממנויה דתניא כירחיביי להדין את גבולך
וגו' ליבדח תורה דרך ארץ שלא יאכל אדם כשר אלא לתיאכון
יכול יקח מן השוק ויאכל תל וזכה מבקד יכול יבחהכל
בקדו ויאכל תל מבקד ולא כל בקד מעאנך ולא כל
צאנך ביכאן אר לעורבן עזריה מי שיש לו מבה יקח ללפסו
לישרא יקח עשרת מנה יקח ללפסו לישר' גנים עשרי מנה יקח
ללפסו לישר' בשר חמשים מנה ישפתו לו קדרה בכל יום
ואידך מאיבת אמר רב פפא מעט לערב שבת דאמר רב
צריכי אנו לחוש על דברי חזקן אמר ר' יוחנן אבא במשפחת
בריאם הוא אבל כגון אנו מי שיש לו פרוטה בכיסו יתיצרת
להנווני אמר רב נחמן כגון אנו לוויין ואוכלין ואלו מאן
דשחט שמואל פטור לכסות שני אשר יאכל והיכא דשחט ולא
אישחט שפיר פטור לכסות כרתנן השוחט ונתנבלה בידו
והנחור והמעקר פטור לכסות ואלו מאן דשחט חייה או עוף
דלא אדעת' דאכיל מיניה לא מיבעי ליה לרביה כיון דשחיטת
מעלייה חיה דאי בעי אכיל ליה חייב לכסו דתניא השוחט וצרי
לרם חייב לכסו כיצד הוא עושה או נוחדו או עוקרו וחרש שוחט
וקטן ששחט ואחרים רואים אותו חייב לכסות ואילא אלע
דבחיזקי לן ששחטו שפיר פטורים לכסות כרתנן חשו ששחט
ואחד רואי אותן חייבים לכסות בינו לבין עצמן פטור לכסות

ברם צריך

אלו היכא דשחט שהישר מעליית
ואישרין מחמת לא או דרסה או נפלה מן
הגג כי חאי גזונא מיתחייב לכסות אילא כיון דשחיטה מעלייה
היא ופסולה מחמת לא שחיטה קרינא בה וחייב לכסות דהא
מסתרה מירי נבלת או דילמא כיון דלא שרייא באכילה לא
שחיטה קרינא ביה ולא מתייב בכסוי מיפלי פליגי בה ר' מאיר
ור שמעון דר' מאיר אמר שהיטה שאינה ראויה לאכילה שמה
שחיטה ד שמעון סבר לא שמה שחיטה הילכתא מאי תש'
דאז חייא בר אבא אל יוחנן דאמר דבריו של רבי מאיר כאותו
זאת בנושגא בלשון חכמי דתנן השוחט ונמצא טריפה השוחט
לעו השוחט חלין בפנים וקדשים בחוץ וזהו עוף הבסקלין ר'

ברם צריך

קטן המסורבל בכשר צריך למול מפני מראית העין אלא, מי אמרין המול להם כתי' והא נביוהא מהל / או דלמא כיון דלא חזי כדלא מהול דמי / תש' דאמר שמואל תינוק המסורבל בכשר רואין אותו כל שאלו מתקשה ונראה מהול אי צריך שיחזור וימול ואם לאו צריך שיחזור וימול / תנינא נמי הכי רשבא אומר תינוק המסורבל בכשר רואין אותו כל שאלו מתקשה ונראה מהול אי צריך שיחזור וימול / ואם לאו צריך שיחזור וימול וכן הילכתא.

שאלתא

דמהייב דבתי ישראל לשייולי בקציר דאר חגיגה באידכתיב אחריי' אלחכים תלכו / וכי איפש' לאדם לילך אחר הכהן והוא כתי' כיון לאיך אש אוכלת הא וכולא שמעתא כדכת' בספר בראשית ואפילו כן גילו נמי דאמר כל מאן דשאל בקציר שקיל חד מן שיתין כצעדירי הילך הייב לביזל ושילוי כיהי איל לא איל לחודיה אלא בהדי אחריני ומכל דאפילו לכן גילו כיהיב דתני רב יוסף והודעת להם את הדרך וגו' / והודעת להם זה כית חיהם / את הדרך זו גמילות חסדים ומאי היה הודעת הכת והכנסת כלל / אשילכו זו ביקור חולים / כר' / זו קבורה / את המעשה / זה הדין / אשר יעשו / זו לפנים משורת הדין / אבר מר אשר ילכו / זו ביקור חולים היינו גמילות חסדים / אלא לאו אפילו כן גילו נמי / וכל דאזיל ומשאל בקציר נוצל מדין גיהנם / דאמר רב יהונתן אבר מר כל מי שמבקר החולל נוצל מדין גיהנם שנאמר אשרי משכיל אל דל וגו' ואין דל לא חולה שנ' ויארם אליו מדוע ככה דל כן המלך / וכתיביום רעה ימלטהו י' / אין רעה לא גיהנם / שכן נוסע רשע ליום רעה ושעמא מאי דכל מאן דמשאל בקציר דמי כמן דיהיב ליה חיי' / כי הא דרבי הלבן חלש ולית איניש דשאל ביה ומכרז רב כהנא ר' הלבן חלש ולא בעי לשיולי ביה איניש / ולא כך היה מעשה בתלמידו של ר' עקיבה שחלה ונשח למות / ונכנס ר' עקיבא ובקרו כיון שראה פונדקא אבר חשוב כולי האי / ללאת אחימת ליה חמין ושרחת ביה / וכי הדר ואתא ר' עקיבא חזיה דאיתפח / מיד נכנס ר' עקיבא ודרש כל שאינו מבקר החולל כאלו נוטל נשמתו / דכר אזיל ומשאל חזינא צפריה בעי עליה רחמייהו למימות מאי שעמ' ככר השתא מתפח ומכסיפנא לילך לא בעי עליה רחמי' / וכד אעיל לשיולי ביה לא ליתב לא אפחיה אמצניא דאמר רבא הכנס לבקר החולל לא ישב לא על גבי מטה ולא על גבי ספסל אלא לפניו על גבי קרקע מפני ששכינה למעלה ממשתו של חולל ומלאך המות מעל רגליו / מניין ששכינה למעלה ממשתו שנ' יסעורנו על ערש דני' / ומניין שמלאך המות מעל רגליו שנ' מטתי כרמתי ערשי אבסה / וכל צעיר חייב איניש לשיולי בר מחולי מעיט ומחולי העין / ולא חולי מעיט משום דמצער / חולי העין משום דקשה לחון דיבורא דאמר רב יהודה דבור קשה לעינים.

ברם צריך

בשבת מהול לשיולי בקציר / מי אמרין כיון דאזיל וחזיה לירי דאית ליה צערא חלש דעתיה וקא עקר עינגא דשבתא ורחמנא אבר וקראת לשבת עונג / או דלמא כיון דאמר מר כל מאן דאזיל ומשאל בקצירא דמי כמאן דיהב ליה חיי' / והלכך שפיר דמי / דתנא רבי שמעון אומר אין הורג כנים בשבת דברי ר' ובה מתירין / וכן היה רבי שמעון אומר משום רשבא אין פוסקין צדקה על הציבור אלא להשיא יתום ויתומב דברי ר' / ובה מתירין / כש אומרים אין משרדין על התינוקות לארסר / ועל תינוק ללמוד ספר וללמוד אומנות בשבת / ואין מנחמין אבלים ואין מבקשין את החולים בשבת / ובית הלל מתירין והלכתא ככת' הלל בכולהו.

אחרי מות

שמואל הכי והוא אר אבא אמר רב יהודה אמר שמואל חלב שורבשר חופה אותו מותר והוא נמי בשר חופה אותו / אמר אביי כהמח בחייה פרוקי מפרקא / אר יהודה אבא לאו שבחא ולא בר שבחא אבא וידענא דבהמה בחייה פרוקי מפרק / אמר רבא אמר רב יהודה אם שמואל חושין שכיד אסורין חתכן שרי / זקפן מיוקף פליגא דרב אחא / ורבינא אומצא בעי ומזיקא פליגי בה רב אחא ורבינא רב אחא לקולא ורבינא לחומרא והלכתא כרב אחא ואר אבא אמר רב יהודה אמר שמואל האי תרבא דאקלי בוסתא אסור אמר רב יהודה ריש מעינא כאמתא בעי גירויא / ואמר רב יהודה חמשה חושי הוו דשחלי דכפלי ודכולייתא אסירי משום תרבא / דידא ודלועא משום דמא ומאי נפק' מינא דמא / אי מחתיך ליה שפיר דמי / דתרבא אע' דמחתיך ליה אסור / ואמר רב יהודה ואיתמא רב כהנא חמשה קרמי איכא בחיותא דכפלי ודכולייתא ודשחלי משום תרבא / דבעי ודמוקרי משום דמא ומאי נפקא מיכ' כדאמרן דרמא אי מחתך וכו' / רב יהודה רב הושעיה הורק קליף שחלא ללוי כרית דרב הונא בר חי'א אתא אבהו ואר שכוחה אבר ליה לא צריך הכי אמר אבהו דאמ'ך ומנורכי ירמיה בר אבא לא אסרה תורה אלא שעל פי הדר אמ' ליה והא אמ' המנוגא תנא קרום שעל גבי טחול אסור ואין חייבין עליו ושעל גבי כוליא אסור ואין חייבין עליו כרת / שעל גבי טחול חייבין דמי אילמיא שעל פי הדר אמרו אין חייבין עליו מיכר אסירי וחייבין עליו כרת / אלא לאו שעל גבי טחול וקתני אסור אמר ליה איתניא תניא והא תניא חלב שעל גבי טחול אסור וחייבין עליו כרת / ושעל גבי כוליא אסור וחייבין עליו כרת / קשיא טחול אשחול קשיא כוליא אכוליא / טחול אשחול לא קשיא הא שעל פי הדר / הא שלא על פי הדר / כוליא אכוליא לא קשיא הא בעילא הא כתתא / בעילא חייבין / בתתא אינן חייבין / ולענין שאלתא דשאלנא קדמיכון / תש' דאיתמר טבח שנמצא אחריו חלב ר' יהודה אומ' כשעורה / ר' יוחנן אומר כות אבר מר זושרא ולא פליגי כאן להלקותו כאן לעברו אבר פפא כרת אפילו בשני ישרשה מקומות כשעורה במקום א והלכתא להלקותו בכיתא לעברו כשעורה.

אחרי מות

צג שאלתא

דאילו מן דמיתליד ליה כרא מיחייב למיבהלירי לתמניא יומי שנ' וביום השמיני ימול בשר ערלתו ואי מתיליד כשבחא שרי למימהלית כשבחא דכתי' וכיום דאי הוה כתיב ביום הוה אמינא כשבח לא השתא דכתיב ביום ואפילו בשבת ואפילו פריעת מילה דחייא שבת / ואע' דאמ' רבא בר יצחק אמ' ר' לא ניתנה פריעת מילה לאברהם איני / ומנל' דפריעת מילה דחייא שבת / שנ' בעת החי'א אמר יי' אל יהושע וגו' / בקיש סוף מילה לתחלת מילה מה תחלת מילה דחייא שבת אף סוף מילה דחייא שבת / ואמר רבנן ינוקא דמשא זמנית למימהלית ואתת עליה אישתא לא מהלינן ליה אלא גטרינן ליה עד דשכבה ליה אישתא שכער יומי וחדר מהלינן ליה דאמר שמואל / הלצתו חסר / נותנין לו כל שכער להברות / איני והא' תני לידר' יום הבראתו כיום הולד' מה יום הולד' מקצת היום ככולו אף יום הבראתו מקצת היום ככולו אמר' לא יום הבראתו כיום הולד' ועולה מן המכנין מי הוה עדיף יום הבראתו כיום הולד' דאלו יום הולד' בקצת היום ככולו ואלו יום הבראתו מעט לעת וכי קאמרין מילר' דחייא שבת בזמנה / שלא בזמנה לא דחייא /

אף על גב דאסירין ליה תפשי קידושי ואין הוולד כמזר דכתיב כי תהיין לאיש וגו' וכי יש אהובה לפני המקום ויש שנאמר לפני המקום אלא אהובה אהובה כנשואיה שנאמר כנשואיה ואי זו זו וחיבי לוחין ואמר רחם כל תהיין דאית בהון הוויא ואי זו זו וחיבי לוחין

ברם צריך יבמה לטוק מאי מי תפשי בה קידושין ולא הווי וולד כמזר או דילמא לא תפשי בה קידושין והוולד כמזר ומאי שנא יבמה דקא מכעיז לן משום דכתיב בה לא תהיה לא תורה בה הווי או דילמא כיון דאסיר לאו הווי תפשי בה קידושין מרי דהווי אבל חיבי לוחין והאי לא תהיה לא תורה דאיתא

תש' דאמר רבי יהודה אמר רב מניין שאין תופשי קידושי ביבמה שנאמר לא תהיה אשת חמת החוצה לא תהיה ברי הווי לזר' ושמואל אמר בעניותינו צריכא נט אמר ליה רב מרי בר רחל לרב אשי הכי אמר אמימר הילכתא כותיה בשמואל אלא תפשי בה קידושי וכיון דתפשי בה קידושי אין הוולד כמזר והא שמואל בעניותינו קאמר למימר דמספקא ליה אלא מיהא דתנן אמן שלם סטתי ארורתי ונשואיה שומרת יבם וכנסה' ואמר רב המנונא שומרת יבם שזינתא אסורה ליבמה אלא כאשת איש דמיא לגבי קולא במאי מדקתני שומרת יבם וכנסה' ואי סלקה דעת לא אסירא והא תנן זה הכלל כל שתיבעל ולא תהי אסורה לחזור לו לא הירא מתנת עמר' ואמר במערכא לית הילכתא כרב המנונא אלא שריא ליבמה אלא כפנויה דמיא ותפשי בה קידושי ואי אולא לעלמא אין הוולד כמזר ומתניתין רבי עקיבא הוא ואנן ככירא לן כרבנן דתני' זו דברי רבי עקיבא אבל חכמים אומרי אין כמזר מיבמה ותניא אחריתי ושוןי ככא על הגדה ועל השפחה ועל שומרת יבם שאין הוולד כמזר וכן הילכתא

דרשה אחרי מות

צו שאילתא דאסור לוחין לזכית ישראל לאיזדוקקי גברא לאינשי ביתיה כשהיא נדה שנאמר ואל אשה כנדת טובאתה ולא משתריא לגברא עד דפסקה ומניא שבעה נקיים דאמר רבי יודא בנות ישראל הן החמיר על עצמן וכו' ולאוראתא דשבעה נגוד תמנא טבלה ומשתריא זאי טבלת ביבמא דשבעה לא עלתה לה טבילה דתניא כל חיבי טבילות טבילתן כיום' נדה ויולדת טבילתן בלילה' נדה מנל דתניא מניין לנדה שאינה טובלת מבעוד יום תל טבעת ימים תהיה בנדתה' תהיה בנדתה כל שבעה' ויולדת איתקש לנדה דכתיב כימי נדת ודותרת השמא' ואמר טבלה בשמיני לא טבול אלא בלילה' משום סדר כתי' ואי איכא אונסא טבלה כיבמא דשמיני דאתקין רב אידי בר אבין כנרש למיטבל כיבמא דשמיני משום אונסא דגבני' ואתקין רב אחא בפנויה משום אריותא' ודכא במחזא משום אמבולא' ורבי יהודה בפומבדיתא משום צינה' וכי טבלת צריכה לעיוני נפשה דילמא מאיסא קירא או לשה והווי חציצה בין גופה למיא דגלי רחם כטבילה ורחץ כמי' את כל בשרו שלא תהיה דבר חוצץ בין מים לטבילה ואיכא למסרסר לשה והווי משבליה דילמא מקשר מויה ולא עילין כהו מיא' דתניא את כל בשרו' את השפל לבשרו' והווי שער' עשר תקנות תיקן עזרא

והוא רבן גמליאל ורבי אליעזר אומרי' נאמנת ורבי יהושע לא מפייה אנו חייין אלא הרי הוא כחזקת מעוברת מנתין וממזר עד שתביא ראיה לדבריה' ראוה עס אחד אמרו לה ברה שיבו של זה איש פלוני וכתן הוא' רבן גמליאל ורבי אליעזר אומרי' נאמנת' רבי יהושע אומר לא מפייה אנו חייין אלא הרי הוא כחזקת כעולת מנתין וממזר עד שתביא ראיה לדבריה' הילכתא מאי אם תימצא לומר לגבי נפטר מהימנא ולא משינן לה זונת ולא פסלינן לה ככהונה ובתרומה דהוויא ליה חזקת דכשרותא' בתה לאינסבא מי מהימנא אי לא מהימנא' פליגו בה אבא שאול ורבנן דתנן אי זה הוא שתוקי כל שמכיר אמו ואינו מכיר אביו' אסופי' כל שנאסף מן השוק ואינו מכיר לא אביו ולא אמו' אבא שאול היה קורא לשתוקי ברוקי הילכתא מאי' תש' דאמר רבא הילכה כאבא שאול וחני מילי דרוכ כשרין אצלה אבל ברוכ פסולין אצלה אי אינסבא לכהן לא מפיקין לה אבל לכתחלה לא שרינן לה דהתורה ארוס וארוסתה דאתול לקמי' דרב' יוסף היא אמרה מיניה מעכרנא והווי אומר אין מיני מעכר' אמר רב יוסף למאי ניהוש ליה חדא דמודרי' ועוד אמר רבי יהודה אמר שמואל הילכתא כרבן גמליאל דאמר נאמנת אמר ליה אבוי ובהא כי לא מודה מכשר רבן גמליאל והא אמר ליה שמואל לרב יהודה שינא הלכתא כרבן גמליאל ורבי אליעזר דאמר נאמנת ואת לא העבד עובדא אלא ברוכ כשרין אצלה והא רוב פסולין אצלה ולא חזייא אלא לארוס אמר ליה ולשעמין תקשי' לך היא גופה הלכה ואת לא תעבד עובדא אלא ברוכ כשרין אצלה אלא הלכה כרבן גמליאל דאיעבד אפילו ברוכ פסולין ולכתחלה לא תעבד עובדא אלא ברוכ כשרין אצלה והא דאיעבד הווי דהא מקדשא ליה וקא בעית לאפוקא מיניה וכן הלכתא אינמי אילו גוי ועבד דקידשו בת ישראל לא הווי קידושי' עבד דכתיב שבו לכם פה עם החמור' עם הדומם לחמור' גוי דכתיב ואחר כתבא אליה ובעלתה והותר לך לאשה' מכלל דמעיקרא לית בה הווי'.

ברם צריך וולד כמזר והווי או כשר הווי' מי אמרינן כמזר מהיכא ילפינן ליה מאשת אב' מה אשת אב לא תפשי בה קידושי והוולד כמזר אף הכא לא תפשי בה קידושי והוולד כמזר' אורילמא אשת אב איסורא איסור ערוה וענוש כרת לאפוקי האי דאין איסורין איסור ערוה ואין ענוש כרת' אם תימצא לומר בפנויה כיון דאיסורין אין איסור ערוה ואין ענוש כרת לא באשת איש מאי' הכא ודאי לא תפשו בה קידושי ואיסורא איסור ערוה וענוש כרת' או דילמא מה אשת אב ברהרה הווי דלא תפשי קידושי באחרת תפשי קידושי לאפוקי גוי ועבד ודלא תפשי בה קידושי כלל דכמה בעלמא אינון או דילמא התם אית ליה חיים ואויל זרעיה כתרין גוי ועבד לא אויל זרעיה כתרין דבחרת בעלמא אינון' תש' דאמר רבינא אמר ליה רב גא' איקלע דבי יוסי בר אבין לאתרין והווי עובדא כפנויה ואכשר באשת איש ופסל' אמר רב אשי לדידי אמר לי רבנא לאו רבי יוסי בר אבין היה אלא רבי יוסי בר זבידא הווי' ואכשר בין בפנויה בין באשת איש' רב אשי אכשריה לרב מרי בר רחל ואוקמיה בפורי' ובכלל ואף על גב דאמר מר כל משימות שאתר משים לא יהו אלא מקרב אחיך כיון דאתו מישרלי' מקרב אחיך קרינן ליה' אמר ליה רב אחא בר רב לרבינא איקלע אמימר לאתרין ודרש הוולד כשר בין בפנויה בין באשת איש וכן הילכתא' אינמי הגי מילי עריות אבל חיובי לוחין

בן יעקב אב' ג' שיש בו עשרין ואח' סאה מי נשמי' במלא ככתף
תשע עשרה סאין ופוחקן, לבקור והן טהורין, שהיא אכור
מטהרת ברכייה ובהמשכה ואי משכינן איירי מריבא פוסלי'
דתניא צינור שחקקו ולבסוף קבעו פוסל את המקור, קבעו
ולבסוף חקקו אינו פוסל את המקור ולא פסלי' מים שאובין לא
לפי חשבון כלים, כדתניא אין מים שאובין פוסלי' את המקור
אלא לפי חשבון, אמר רב פפא לפי חשבון כלים יוסף בן חוני
הוא, דתניא יוסף בן חוני אומר בשנים ובשלוש כלים
מצטרפין ואין פוסלין, בארבעה וחמשה כלים אין מצטרפין
ופוסלין,

ברם צריך

שפחה מי מיהיבא למינקט יומי דבעלה
נדה לא יא' כיון דכל מצות שהאשה חייבת
בה עבד חייב בה ומיהיבא למינקט, או דילמא כיון דלא אית
מצוה השוה בכל הוא לא מיהיבא, תש' דתניא בנות
ישראל, אין לי אלא בנות ישראל בגירות ושפחה ושאינה
משוחררת מניין תלמוד לומר אשה בכל מקום וכן הילכתא
אינמי נדה אסיר לה למיכל על פתורא דנכרא, דתניא
כיוצא בולא יאכל חוב עם הוכה בפני הרגל עבירה, אמר
רב יצחק בר חנינא אמר רב הונא כל מלאכות שהאשה עושה
לבעלה נדה עושה לבעלה חוץ ממוגית כוס והוצעת המטח
והרחצת פניו ידיו ורגליו, ואמר רבא הצעת הכשר בפניו
אסור, שלא בפניו מותר, שמואל כי משקיף ליה דביתו ביומי
נדתה משנייא ויחבא ליה בשמאלה, אכיל מנחא ליה כסא
אפומא דכוכא, רבא מנחא ליה על כי סדיא, רב פפא מנחא
ליה אשרשיפא, ואילו אתתא מהימנא דא לנפשה דקביע לה
זימנא דחזיא ואמר לה חזאי, אינמי כוזר דאית ואיכרתיו,
מהימנא, דתניא נאמנת אשה לומר כוזר דאית ואיכרתיו,
ואמר רב חנינא בר כהנא אבר שמואל מניין לנדה שסופרת
לעצמה שנאמר וספרה לך שבעת ימים, לה לעצמה, והיא
דהחזקה נדר בשכנותיה היכי דמי, כגון דהוה לבישה
הנך מאני דלבישה בנדתה ואמרה טהורה אני לא מהימנא,
דאמר רב יהודה החזקה נדה בשכנותיה בעלה לוקה עליה
משום נדה, ותנן נמי משמשת נדר, ואוקימנא כדרב
יהודה למימרא דלא מהימנא,

ברם צריך

היא נדנתה טעם לרביה מי מהימנא
אי לא, כיון דחזיק נפשה לטימא
האי יצירה הוא דתקפה ולא מהימנא, או דילמא כיון דקא
יחבא טעמא למילתא מהימנא, תש' דבעא מיניה
שמואל מרב, אמרה טמאה אני וחזרה ואמרה טהורה אני מהו
אמר ליה דליות לרשיבא דרשא ליה בדוכתיה, אמרי דרב
אי קילע לבי שמואל שדר ליה שמואל כסא דכרבתא לרביהו
ולא קבילת, איכא דאמרי דכי הוות יתבא נדה מהודעא ליה
בכסא דבסכתא, ואיכא דאמרי נדה לא שתא כסא דכרבתא,
ואמר מר משגרו לאנשי ביתיה כמתנה כיהיכי דליהו שלמא
ואי אשתניא אתו ליוזי הרגל עבירה ולבסוף אמר לה רב
טהורה אני, אלא אהותך היא דאי קילעא לנכא ואמינא
אי שתניא ליה אנבא היא אמרה לא קא עכדא לי קרא אמרנא
אשרתיה לך דתשתניא אינהו אמר ליה רב אף כוזאם
נותנת אמתלא לרביה נאמנת, תנא מינה ארבעין זימנין
למימרא דקבלה, ואפילו הכי שמואל לא עבר עוכרה כנפשיה
וכן הילכתא, חמשה דמים טמאים כאשה האדם והשחור
וכקרן כרכוס וכמימי ארמא וכמוז ושלושה טהורים הרוק
וכמימי בשר צלי וכמימי תרין,

עזרא ואילו הן, שיהו קורין במנחה בשבת, בשני ובחמישי
ודנין בשני ובחמישי, ושיהו מכבסין בחמישי בשבת, ושיהו
אוכלין שום בערבי שבתות, ושתהא אשה משכמת ואופר,
ושתהא חוגרת בסניר, וחופפת וטובלת, ושיהו רוכלין
מחורין על העירות, ותיון טבילה לבקלי קריין לרברי הורה
דמדאורייתא טובל לתרומה, והאידנא נהוג עלמא כתלתא
סבי, כר' יהודה בן כהנא רבינו תורה דמעשה בתלמיד אחד
שאירע בו קרי והיה מנמנם וקורא למעלה מל' יהוד' בן כתיבא,
אמ' לופתה פיד ויאירודברך שאין דברי תורה מקבלי' טומאה
דכתי' הלא כה דברי כאש נאם י', מהאש אינו מקבל טומאה,
אף דברי תורה אינן מקבלין טומאה, ומאלו התקנות שיהא
אשה חופפת וטובלת מדאורייתא בעינוי' מני לה, ואתא עזרא
ותיון חפיה ולימירק שפיר, ולא תהוי' לא בחמין ואפי' בחמי
חמה משום דקרי' ומיסרם מויה ולא עיילין כהו ביא וצריכה
למיסרם רישה סמוך לטבילתא, דשלח דאבין באגרתיה אשה
לא תהוי' אלא בחמין בערב שבת ותטבול במוצאי שבת ותמה
על עצמן היאך אשה חופפת כיום וטובלת כלילה, הא בענין
סמוך לחפיפה טבילה דאי איתרמי לה טבילתה בשמי' דשבת
ולא איתרמיסרם משום דאיתא לאתרוי' עשרה חופה
ביממא וטבילה כלילה ואפי' מחרמא ערב שבת וחמישי בשבת
שני ימים טובים דלא אפשר למיחף בהון וזמן טבילתה בלילי
שבת משום דטבילה בזמנה מצוה, וכי גדלה לה למיזויה לא
תקטרינן לרשי' צוציתא דזמני' דמקטרא על חרא כינתא והוה
חציצה, כדרכא בר רב הונא, דאמר רבה בר רב הונא נימא
אחת קטורה חוצצת במים, וכעידנא דטבילה לא חסרוך עילוי
מויה לא חושי דעמרא ולא חושי דכתנא ולא תיבי ולא כדו,
דמקטריין עילוי מזייר והוי חציצה, דתנן לא תצא אשה לא
בחושי צמר ולא בחושי פשתן ולא כרצועה שכראשה ולא
תטבול בהם עד שתתפס,

ברם צריך

חושים של שער מאי כי צמר דמו, או דילמ'
כי שיער גזופיר דמי, כיון דגופה עיילין
בה מיניא אף הנינמי עיילין בהו מיניא, תש' דתנן
אלו חוצצין באשה, חושי צמר וחוש' פשתן והרצועות שכראשי
הכנות, ר' יהוד' אומ' ש' צמר ושל שער אין חוצצין מפני שהמים
עולין בהם, אמ' רב יוסף אמ' רב יהודה אמר שמואל הילכתא כר'
יהודה בחושי שיער, אמר רב פפא הילכתא מכלל דרפליגי עליה
רבנן בשל שיער וכי תימ' הכי נמי מוקא שרי רבי יהודה מכלל
דאסירין רבנן דילמא כשם ששיער אין חוצצין, כך חושי צמר
אין חוצצין קאמר להוכי' היכי דשיער לא חייצי, דצמר נמי לא
חייצי, אלא מורין, איתמר נמי אמר רב נחמן אמר שמואל
מהלכמים לר' יהודה בחושי שיער, תניא נמי הכי חושי צמר
חוצצי' חושי שיער אין חוצצין, יהודה אומ' של צמר כשל שיער,
אמר רב נחמן בר יצחק מתניתין נמי דקתני יצא, אשה בחושי
שיער בין משלה בין משל חברתה וכן הילכתא, אינמי כי טבילה
במיא חי', אבל דליא כדוואל אי מליא בהצביל הוי מקוה,
דתניא אלו נאמר מקוה מים ולא נאמר מעין, שומע אני ימלא
בתנאי ויעשה מקוה תל' מעין, מהמעין בידי שמים אף מקוה
בידי שמים, ונהא דסביר דאית ביה עוקלא דאית ביה ארבעין
סאה הוה לירי' כמקוה דאית ביה ארבעין סאה ושפיר דמי
לשכילי' ומקוה דנפלה לה שלשת לוגין מים שאובין פוסלין את
המקור ואי אמשיכינון מבראי אנכ מר יבא ירדו ואזלו אנכ
מקוה לא פסלי ליה, דכי אתא רב דימי אמ' שאובא שהיא משום
טהורה ואצטרפי' נמי מצטרפין לארבעין סאה דתנן ר' אליעזר

אחרי מות

צו שאילתא

דאסער לוחן לדכית ישראל
למינס עריות דכתיבן
באורייתא ושניות לעריות

דאורייתא / מכלל אמ' רב הונא דאמ' קרא כי כל אשר יעשה מכל
התועבות האל / האל קשות מכלל דאיכא רכות ומאי נינהו
שניות / ומאי משמע קשה / אל לשון קשה הוא דכתי' ואת אילי
הארץ לקח / לימא פליגא אדר' לוי דאמ' לוי קשה עונשן של
מירות / יותר משל עריות שזה נאם כהן אל וזה נאם כהן אלה /
אל קשה ואלה קשה מאל / ונבי עריות נמי כת' אלה / והוא
למעוטי מירות מברת / אלא מאי חומרתיה הני איפשר בתשובה
הני לא אפשר בתשובה ר' אושעיא אמ' מהכא פדעוהו אל תעבר
בו שטה מעליו ועבור / אמ' רב אשי משל דר' אושעיא למח הדבר
דוב' לארס שהוא משמ' את הפרוס משמרו מבחוץ הכל משתמר
משמרו מכפנים טלפניו משתמר מיכן ומיכן אינו משתמ' / והא
דבר אשי כריתא היא התם שלפני מיתה הכא אי לאו שניות קא
פנע כעריות ואינו משתמר כלל רב יהודה אמ' מהכא איזן והקר
תיקן משלים הרבה / מאי איזן אמר עולא ואיתיבא ר' אלעזר
בתחלה היתה חורה דומה לכפיפה שאין לה אזנים עד שבא
שלם ותיקן לה אזני' רב כהנא אמ' מהכא ושמתם את משמרת
עשו משמרת למשמרת / אל אבי' לרב יוכפ' אי הכי דאורייתא
נינהו דאורייתא הם ופירשניהו רבנן / אי הכי כל התורה כולל
רבנן פירשוה' / לא מדרבנן וקרא אסמכתא בעלמ' / תגור רבנן מח
הן שניות אם אמו ואם אבי ואשת אבי אביו ואשת אבי אמו
ואשת אחי האב מן האם ואם אחי האם מן האב וכלת בנו וכלת
בתו / מותר אדם באשת חמיו ובאשת חורגו / ואסור כבת חורגו
וחורגו מותר באשתו ובבתו ואשת חורגו ואסרת אני כותרת לך
וכתי' אסורה לך / בת חורגו דאורייתא היא דכתיב את בת כנה
בדין הוא דלא איבעי ליה למיתנא בת חורגו ואידי דקא כעי
למיתנא סיפא אשת חורגו ואסרת אני מותרת לך וכתי' אסורה
לך דאף על גב דבבבא דאורייתא אסורה בבדידה לא גזרו
רבנן משום הכי תנא רישא בת חורגו / וליחגיגמי אשת חמיו
ואסרת אני מותרת לך וכתי' אסורה לך הא פסיקא ליה והא
לא פסיקא ליה זימנין דמתר אשתו ושריית ליה אפילו
בתר / אמר רב ארבע נשים יש להן הפסק ונקיש רב לידית
תלת אשת אחי האב מן האם ואשת אחי האם מן האב
וכלתו / וזעירי מוסיף אף אשת אבי אמו / אבר רב נחמן בר
יצחק וסימניך דעילאי רבי / ורב מאי שמעא לא קא חשיב להא
משום דמיחלפא ליה באשת אבי אביו הנך כיון דלא נפיש
קורבניהו אידילי' ליה לאי' ולא מיחלף כלתו דאורייתא היא
דכתיב ערות כלתך לא תגלה / אימא כלת בנו כלת בנו יש
לה הפסק / והא תנינא כלתו ערוה כלת בנו שנייה וכן אתר
אומר בבנו ובכנן בעד סוף כל הדורות / אימא כלת בתו /
אמר רב וסדא הא מלתא שמעית מן גברא רבה ומנרבי אמי
לא אסרוכלא אלא מפני כלה ולא הוה ידענא מאי היא / ואמרו
לי כדאי בלפנא הוית / ואמינא איגברא דבה הוינא איסכרר
מדידי / ואי מקרי דרדקי הוינא אישילא מדרבנן דאדור ועיילי
לבי כנישתא השתא סכרתה מדעת / לא אסרו כלת בתו לא
מפני כלת בנו וכיון דמשום כלת בנו הוא כלת בתו מיחלפא
שפי לא מיחלפא / אמר ליה אבי' לרבא רב אסכר ר' ל' כלת בתו
אמאי מחלפא ככלת בנו על שמא דבי חמור / דכרתיה הוא

דמיקריא / כגון מאי כגון כלתיה דבי בר ציתאי / איבעיא להו
אשת אחי האם מן האם מאי התם הוא דאיכא צד אב הוא
דמיחלפא אבל הכא דליכא צד אב לא מיחלפא או דילמא לא
שנא / תא שמע דקתני אשת אחי האם מן האב אבל לא מן
האם דילמא אידי' דתנא אשת אחי האב מן האם תנא נמי אשת
אחיו האם מן האב / אמר רב ספרא היא גופה גזירה ואין ניקום
ונגזור גזירה לגזירה / אמ' רבא וכולהו לאו גזירה לגזירה נינהו /
ומסליקין כולהו דבי אבא קשישא קרן לוי והא נמי דבי אבא
קשישא קרן לוי / תא שמע דבי אבא אתא רב יהודה בר שילא אמר
אמרי במערבא כל שבנקבה ערוה בזכר גזרו על אשתו משום
שניות / ולא כללא הוא אלא הא היה ותו לא / מאי שנא הא
משום דעיקר קורבית משום שאר הוא לאפקוי חמותו וכת
חמותו וכת חורגו דעיקר קורביתו על ידי קידושין הוא /

ברם צריך

למימר אשת אחי אבי האב מן האם הא קא
אמרינן דשריא דאמר רב ארבע נשים יש
להן הפסק / אשת אחי אבי האב מן האב ואחות אבי האב מאי
כיון דלמשר ערוה למעלה נמי / גזרו רבנן משום שנייה מידי
דהוה אאם אביו ואם אביו או דילמא הא כיון דלא נפיש קורבא
איתפליגא ולא גזרו כה רבנן / תא שמע / מה הן שניות ולא
קא חשיב לה שיוורי שירה / מאי שיר דהא שיר / שיר שניות
דרכי חייא דתני רבי חייא שלישי שבבנו ושכבתו שכבן אשתו
ושכבת אשתו שנייה רביעי שבחמיו ושכבתו שנייה /
תש' / דאמימר שרא באשת אחי אבי אביו מן האב ואחות אבי
אביו מן האב אלמא איתפלגא ליה / אמר ליה רב הלל לרב אשי
לירידין חזיון לי שני דהוה כתיבין כי בר כריה דרבינא וכתיבין
שיתסרי שניות לאיסורא / מאי לאו תמני דמתניתין ושית דרכי
חייא דתני רבי חייא שלישי שבבנו ושכבתו שכבן אשתו ושכבת
אשתו שנייה רביעי שבחמיו ושכבתו שנייה והני תרתי הא
שיתסרי ולשעמך שיכסרי הוויין דהא איכא אשת אחי האם מן
האם דפשיטנא לאיסורא הא לא קשיא הנך תרתי דדמיל' להרדי
חרא היא מכל מקום שיתסרי לירידין חזיון דכתיבין לאיסורא /
אמר ליה אי הוור כתיבין להתירא מי סמכת עוליהו מי חתים
עוליהוהו בר דרבינא השתא נמי דכתיבין לאיסורא לאו פיר
כריה דרבינא חתים עליהוהו כלהא /

פרשת קדושים תהיו

צו שאילתא

דאילו מאן דאית ליה ארעא
כי חצידי לר' מחייב לשיוורי
פאיא לעני ולגר / וזקשא

דנתר בעירנא דחצידי דכתיב ובקצרכם את קציר ארצכם וגומ' /
וכמה שיעורא דפאיור כדתנן אין פודתין לפיאר אחד
מששים רב ושמואל' דאמרי תרווה פאיא בששים ראשית הגז
בששים תרומה בששים / ולקט כמההו שיעוריה דכי נתר בנר
למישבקה לעני' כדתנן שתי שבלי' לקט שלש אינן לקט / וזי
נינהו מיני דמחייבין כפאה כדתנן כלל אמרו כפאה כל שהוא
אוכל ונשמר וגידוליו מן הארץ ולקישתו כאחד ומכניסו לקיום
חייב בפאיור / אוכל למיעוטי ספייא אסאס וקוצה / ונשמר למעוטי
הפקר וגידוליו מן הארץ למעוטי כמחור ופטריות לקישתו כאחד
למעוטי תאנה / ומכניסו לקיום למעוטי ייק' אבל שומים וצלים
כיון דחוור לשויליגן ומיגטרי' אעג' דבשעתיר קא איכיל ליה
חייבין

דתניא רבי אֶלְעָזָר אומר אף על כִּלָּאִים נְעוּטוֹ בְּנֵי נָח וּמוֹתְרִין בְּנֵי נָח לִלְבוֹשׁ כִּלָּאִים וְלִדְרוֹעַ כִּלָּאִים וְאִינן אֲסוּרִים אֶלֶּא בְּהִרְבַּעַת כְּהֵמָה וּבְהִרְבַּעַת אֵילָן מִנָּה וְהֵי מִלֵּי אִמֵּר שְׂמוּאֵל אִמֵּר קָרָא אֶת חֻקֵּי תְשׁוּבָה חֻקִּים שְׁחָקְזִי לָכֵן כִּבֵּר מִבְּנֵי נָח בְּהִמְתָּךְ לֹא תִרְבִּיעַ כִּלָּאִים שֶׁדָּךְ לֹא תִזְרֹעַ כִּלָּאִים כִּי בְּהִמְתָּךְ בְּהִרְבַּעְךָ אֲסוּר אֵף שֶׁדָּךְ בְּהִרְבַּעְךָ אֲסוּר מֵאֵי טַעֲמָא חֻקֵּי דִתְנִין מִשְׁמַע וּמֵאֵי בִינְהוּ הִרְבַּעְךָ וְהִרְבַּחְךָ אֲבָל זִרְעֶךָ שֶׁדָּךְ כְּתִיב בְּאַרְץ אֵין בְּחֻצְרָא לֶאֱרָץ לֹא וְכֵן נָח לֹא בְּנֵי אֶרֶץ בִּינְהוּ וְכֵן כִּלָּאִים נִמְי אֶפְסָק שֶׁדָּךְ וְאִמֵּר ר' אִסִּי אֲמַר ר' יוֹחָנָן לִקּוּץ עַל כִּלָּאִים בְּחֻצְרָא לֶאֱרָץ דְּכֵר תוֹרָה אִיתִיכִיה רַבִּי אֶלְעָזָר לְרַבִּי אִסִּי וְהַכִּלָּאִים מִדְּבָרֵי סוֹפְרִים אֲבָר לִיה כֵּאֵן בְּזִרְעִים כֵּאֵן בְּחִרְכָּב אֵילָן כִּרְשִׁמּוּאֵל דְּאִמֵּר שְׂמוּאֵל מִה בְּהִמְתָּךְ אֶפְּלִי בְּחֻצְרָא לֶאֱרָץ אֲסוּר אֵף הִרְכָּב אֵילָן דִּאתִּיא מִינָה אֶפְּלִי בְּחֻצְרָא לֶאֱרָץ אֲסוּר מִרְכָּב בְּהִמְתָּךְ דְּכֵר הוּעָא מִמְנָה מוֹתֵר דְּמַעַט רַחֲמָנָא כִּלָּאִים לִגְבוּהָ אֲסוּר הָא לְהַדְיוּט שְׂרִי אֵף הִרְכָּב אֵילָן נִמְי דְּכֵר הוּעָא מִמְנָה בְּתוֹרָה

ברם צריך

לומר אלו חכמת דאית עכרא מיסוסיא וסוסתא דאיעברא מחברא אוליד פרח בתר אימיר שרינן ליה לכוליה ואין חוששין לזרע דאב ושרי במינא דאימיה בין להרבעה בין למלאכה ודאימיה חמרא בהוי מינא דאימיה סוסתא אסור או דילמא חוששים לזרע האב והאי אית ביה חמור וסוס והאי אית ביה חמור וסוס ודאבוח חמרא בהוי מינא דאימיה סוסתא שרי מאי טעמא כי חדדי בינה דהאי אית ביה חמור וסוס והאי אית ביה חמור וסוס וכדדי מינא דאימיה אסור דהא חוששין לזרע האב תש דאמר ליה ר' אבא לשמעיה כד מעילת לי כורנייתא בדייספיק עיין דדמיין להדדי ועייל קא סבר אין חוששין לזרע האב וסימנין דדמיין להדדי הוי דמי כי הא דאמ' אביי עביין קלייר בר חמרא צנח קליה בר סוסתא ואמר רב פפא רבן אוביה וזוטן גובותירא אימיה חמרא וזוטן אוביה ורבן גובותירא בר סוסתא אלמא בתר אימיה אולת ואין חוששין לזרע האב

קדושים תהיו

ק שאילתא

דאסיר לאון לרביה ישראל למיכל מכל אילן דמפקין פריי תלת שני קדמאי דכתי' וערלתם ערלתו את פרוי שלש שנים לא שנא דנטע ליה מינטע ולא שנא דנפק מנפשי אסיר דתנן אילן העולר מאליו חייב בערלה והא כתיב ונטעתם ההוא מיבעי לי לכדתנא ללכ להביא את הנטוע לרבים רבי יוחנן אומר ללכ להוציא את הנטוע לרבים ורבנן סברי ונטעתם דייחיד משמע לרבים לא משמע כהך רחמנא ללכ להביא את הנטוע לרבים מאי טעמא הוי מעוט אחר מעוט אחר מעוט אלא לרבות ורבי יוחנן סבר ונטעתם בין יחיד וכן רבים משמע ללכ בין יחיד בין רבי' משמ' הוי ריבוי אחר ריבוי ואין רבי אחר רבי אלא למעט ופירי דערלה דאסר רחמנא לא שנא באכילתא ולא שנא בהנאה אסירי דתניא ערלים לא יאכל אין לי לא איסור אכילה מניין שלא יבעט ממנו ולא יורוק ממנו תל' ערלתו ערלי לרבן את כלם וכינאסירי פירי אכל לולבי ואטרפי דאטרופא דאיכא אינשי דאכלים שרן דתנן העלים והלובין וחקנקנות מותרין באכילתא וודאי מירי דבגנשד להו לפירי כגון קליפתא דשני ונאמנו וקשייתא דזיתא אסיר למשגרי ובשוליתנות

חייבין דתנן מלכות הכזלים שבין הירק ויט' אומ' נותן פיאח מכל אחד ואחד וחכמים אומרי' מאחד על הכל ופיאח לעניי ולקט לעניי והית' ליה לבעל הבית שוכת הנאה כגויהו למיתן לענא דנחא ליה מאי טעמא תעזוב כתיב בזה ומאן דרוח במאתים וזולא יטול לקט שכחה ופיאח ומעשר עני' דתנן מי שיש לו מאתים וזולא יטול לקט שכחה ופיאח ומעשר עני' ודאי אייאוש עניי מיניהו אישטרו לכולי עלמא דתנן מאמתי כל אדם מותרין בלקט משילכו הנמושות בפרש ובעוללות משילכו עניים בכרם ויבואו בזה תוס' עד שתרד רביע שנייה מאי נמושות רבי יוחנן אמר סבי דאולי אתיגרא ריש לקיש אמ' לקיש בשד לקושי

ברם צריך

למימר אילו היאך דזרע במדבר דאי שבין לקט שכחה ופיאח ליכא עניים דשקלין ליה ואי שבין אתו ציפרי שקלי ליה מי מייב' למישבא אי לא פי אמרינן לעני ולגר כתיב ולא לעופות או דילמא תעזוב יתירא כתיב לרבות הני ותיפוק לי דהוה ליה ייאוש כיון דלא ידעין ויאוש שלא בדעת הוה ולא הוי ייאוש תש דלוי זרע בכיישר לא הוה עניים למישקל לקט שכחה ופיאח אתא לקמיה דרב ששת אמר ליה תנינא לעני ולגר תעזוב אותם ולא לעופות ולא לעופות אין מביאין תרומת מגורן לעיר ולא כן המדבר ליישוב ואם אין שם כהן שוכר עליהן ומביאין מפני הפסד תרומת אביר ליה שני תרומת דשיכלא לא סגי דלא מפרשי ליה וזהו מתנות דלא שכיין ותנינא מקום שנהנו לפטוט את הראש לא יפטוט את הלחי למלוג בעגלים לא ימלוג את חזרוק ואם אין שם כהן מעלין אותן ברמים ואוכלין מפני הפסד כהן אמר ליה שני הני דנתיבנה כתיבה בהן אלא דאי תעזוב יתירא דכתיב למה לי להפקיד את דברו ולשחר השכי' ובצרוזן הילכתא

קדושים תהיו

ק שאילתא

דאסר לאון לארבעי כלאי' דכתיב את חקתי תשמרו בהמתך לא תרביע כלאים וגו' ואסיר לאסוקי מינא אמינא דלאו דיליה וכן למלאכה לא שנא בהמה ולא שנא היה ולא שנא עוף דתנן אחד השור ואחד כל בהמה להפילת הבור ולכלאים וכן היה ועוף כיוצא בהן מאי טעמא כתיב הכא בהמתך וכתיב גבי שבת שורד וחמורד וכל בהמתך מה להלן היה ועוף כיוצא בהן אף הכא היה ועוף כיוצא בהן והתם מנלן דתניא וכל בהמתך לרבות את העופות אמ' שמואל במנאפ' עד שידא המנאפ' בכלאים עד שיכניס מכוור בשפופרת מותיב רב אהרבי אלו אמר בהמתך ולא אמר תרביע והית' אומר לא יאחו בהמה כדי שיעלה עליה זכר תל' לא תרביע כלאים מכלל כלאים באחזה הוא דאסיר מאי אחזה דכנסה ואבאי קיי לה אחזה לישנא מעליא ובמקום דאיכא פריצי לא מורינן הכי אמ' רב פפא הני תרי מילי בעו מיני דבי פפא בר אבא ואורי להו חדא כהלכתא וחדא דלאו כהלכתא מהו ללוש את העיסה כחלב ואסרי להו כהלכתא דתניא אין לשין את העיסה בחלב ואם לש כל הפת כולה אסורה מפני הרגל עמירה מהו להכניס מין ושאינו מינו לירי ואסרי להו דלאו כהלכתא דאמר שמואל במנאפ' עד שידא המנאפ' בכלאים עד שיכניס מכוור בשפופרת משום פריצותא דעביי אסר להו ואסור למימר לגלי לארבעי כלאים